

Uträtta ärenden på apotek

Du får bland annat lära dig vem som kan hämta ut läkemedel på apotek och hur läkemedel kan expedieras

Specialsakkunnig, provisor Annika Koivisto

19.5.2021 Sidorna i presentationen har
uppdaterats
med de ändringar som trädde i kraft
1.11.2021

Hämta ut läkemedel på apotek

- Ett läkemedel som har förskrivits med ett elektroniskt recept kan hämtas ut på vilket apotek som helst. Läkemedlet kan hämtas ut av kunden själv eller av någon annan för kundens räkning.
- Apoteket behöver inget separat samtycke för att hämta kundens uppgifter från Receptcentret för expediering av läkemedel.

Hämta ut läkemedel själv

- När kunden hämtar ut sitt läkemedel själv på apoteket, ska han eller hon kunna styrka sin identitet på ett tillförlitligt sätt.
- Det går snabbare att uträtta ärenden på apoteket om kunden har med sig FPA-kortet eller patientanvisningen.
- Om kunden har förbjudit utlämning av receptuppgifter krävs en patientanvisning eller en utskrift av receptsammanställningen för att läkemedlet ska kunna expedieras.
- Om klienten inte har en officiell personbeteckning behöver han eller hon alltid en patientanvisning för att kunna hämta ut läkemedel.

Samtycken på apotek

- Med klientens muntliga samtycke kan apoteket
 - skriva ut sammanställningen
 - läsa alla uppgifter i Receptcentret
 - makulera ett recept
 - begära förnyelse av receptet.
- En person som uträttar ett ärende för kundens räkning kan med den elektroniska fullmakten för Apoteksärenden i webbtjänsten [Suomi.fi](https://suomi.fi) eller ett skriftligt samtycke begära att apoteket
 - skriver ut en sammanställning
 - läser alla uppgifter i Receptcentret
 - makulerar ett recept
 - gör en begäran om förnyelse av recept.

Mer information [Samtycken och förbud – Kanta.fi](https://kanta.fi)

En person som sköter patientens ärenden

- När någon annan än patienten själv hämtar ut läkemedlet, ska personen på ett tillförlitligt sätt påvisa att han eller hon har rätt att göra det, till exempel med en elektronisk ärendefullmakt för apotek, patientanvisningen eller patientens FPA-kort. En elektronisk ärendefullmakt för apotek och FPA-kort ger möjlighet att få sjukförsäkringsersättning.
- Den som inte har patientens skriftliga fullmakt måste veta vilket läkemedel det är fråga om, ifall han eller hon har endast patientens FPA-kort.
- Om patienten har förbjudit att receptuppgifterna lämnas ut så krävs patientanvisningen eller en sådan utskrift av sammanställningen där receptet visas.
- I oklara fall har apoteket rätt att låta bli att expediera ett elektroniskt recept och spärra receptet tills köparens rätt att hämta ut läkemedlet har fastställts.

Mer information [Då någon annan sköter dina ärenden – Kanta.fi](#)

En vårdnadshavare som sköter ärenden för en minderårig

- En minderårig som konstaterats vara beslutsförmögen inom hälso- och sjukvården (under 18 år) kan förbjuda att receptuppgifter lämnas ut till vårdnadshavaren.
- Ändringen av verksamhetsmodellen som trädde i kraft 1.10.2020 inverkar på apoteket på:
 - visning av minderårigas recept i apotekssystemet
 - förbud gällande vårdnadshavare visas i receptuppgifterna
 - utlämning av uppgifter till vårdnadshavare
 - t.ex. vid utskrift av receptsammanställning
 - förskrivning av recept i störningssituationer
 - När apoteket vid störningssituationer antecknar ett pappers- eller telefonrecept för en minderårig i systemet, ska även den informationen om den minderårigas beslutsförmåga och vilja som **läkemedelsförskrivaren** har gett antecknas

Mer information om hur en minderårig uträttar ärenden inom hälso- och sjukvården och på apotek

- [Minderåriga och Kanta-tjänsterna – verksamhetsmodeller för hälso-och sjukvården och apoteken](#)
- Minderåriga inom hälso- och sjukvården – inspelning av webinarium 3.9.2020 och utbildningsmaterial
[Utbildning inom hälsovården – Kanta.fi](#)

Förnyelsebegäran på apoteket 1/2

- Begäran om att få ett recept förnyat kan framställas även på apoteket. Förnyelsebegäran får framställas av patienten själv eller av någon som uträttar ärenden för patientens räkning med en elektronisk ärendefullmakt för apotek eller med patientens skriftliga fullmakt.
- Av datasekretessskäl får begäran om receptförnyelse inte uträttas med ett telefonsamtal till apoteket.
 - Under coronapandemin kan detta göras enligt Fimeas anvisningar, om situationen dokumenteras noggrant

Förnyelsebegäran på apoteket 2/2

- I förnyelsebegäran behöver apoteket inte begära patientens muntliga samtycke till att läsa alla uppgifter om patienten i Receptcentret.*
- I samband med förnyelsebegäran frågar apoteket om patientens telefonnummer för information per textmeddelande om att receptet har förnyats. Patienten informeras om att textmeddelandet innehåller läkemedlets namn. Om patienten så vill kan informationen också fås på andra sätt.
- Endast patienten själv får ge kontaktuppgifter för information via textmeddelande.

Apoteket förmedlar förnyelsebegäran

- Apoteket förmedlar förnyelsebegäran till den hälso- och sjukvårdsenhet som patienten uppgett. Patienten kan inte välja till vilken läkare inom enheten begäran ska gå.
- Den specialiserade sjukvården och primärvården inom regionen ska komma överens om allmänna principer för till vilka hälso-och sjukvårdsenheter apoteket ska sända begäran om förnyelse av recept på olika slags preparat.

Åtgärder vid störningar

- Vid störningar, då apoteket inte kommer in i Receptcentret, får läkemedlet expedieras utifrån patientanvisningen, sammanställningen eller till och med utifrån etiketten på en tidigare expedierad läkemedelsförpackning.
- Apoteket ska entydigt försäkra sig om att läkemedlet, läkemedelsformen och styrkan samt doseringsanvisningen för det läkemedel som expedieras till kunden är korrekta. Apoteket kan lagra expedieringsuppgifterna i Receptcentret i efterhand.
- Om störningen gäller ett enskilt apotek, kan kunden hänvisas till ett annat apotek.

Anvisningar för störningssituationer

- [Mer information om störningar i tjänsterna](#)
 - Besök hos läkare
 - Besök på apotek
 - Besök på Mina Kanta-sidorna
- [Anvisningar för apoteken](#) vid störningar i FPA:s tjänster.

Expediering av elektroniska europeiska recept 1/2

- Med ett elektroniskt recept från ett annat europeiskt land kan man köpa receptbelagda läkemedel på finländska apotek.
 - [Mer information och en lista över länder vars elektroniska recept kan användas för att köpa läkemedel på ett finländskt apotek](#)
- Vid expediering av elektroniska recept från andra europeiska länder följs Fimeas gällande föreskrift [Expediering av läkemedel mot ett europeiskt recept](#)

Expediering av elektroniska europeiska recept 2/2

- Utländska recept på narkotiska läkemedel eller HCl-läkemedel som kräver recept som förvaras i original kan inte expedieras med ett europeiskt recept. Dessutom kan det finnas andra landspecifika begränsningar som förhindrar att elektroniska recept expedieras i ett annat europeiskt land.
 - [Mer information om särdrag i läkemedelsrecept och eventuella begränsningar i andra länder](#)
- Direktersättning ges inte för läkemedelsinköp som görs på apotek i Finland med utländska recept.
 - Kunden får ett kvitto på köpet och en PDF-utskrift av receptet för ansökan om läkemedelsersättning.

Fimeas föreskrift om expediering av läkemedel

- [I Fimeas föreskrift om expediering av läkemedel](#) ger utförligare information om expediering av läkemedel på apotek.